

2021/2176(INI)

29.3.2022

AVIZ

al Comisiei pentru dezvoltare

destinat Comisiei pentru comerț internațional

referitor la viitorul politicii UE în domeniul investițiilor internaționale
(2021/2176(INI))

Raportor pentru aviz: Benoît Biteau

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru dezvoltare recomandă Comisiei pentru comerț internațional, care este comisie competentă, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. subliniază că investițiile pot și ar trebui să aibă un efect pozitiv asupra dezvoltării sustenabile, de exemplu asupra mediului, a drepturilor omului, a bunei guvernante și asupra ocupării forței de muncă în țările în curs de dezvoltare; reamintește și că investițiile, în special în industriile extractive, exploatarea forestieră, turism și activitățile agricole, pot avea un impact enorm asupra comunităților locale, inclusiv asupra populațiilor indigene;
2. ia act cu îngrijorare de asimetria anumitor acorduri internaționale de investiții (AII) în care investitorii pot urmări cazuri de investiții împotriva statelor, în timp ce guvernele, lucrătorii și comunitățile afectate nu pot recurge la arbitraj împotriva corporațiilor transnaționale care nu respectă drepturile omului, sănătatea publică sau legislația muncii și a mediului; subliniază că acest dezechilibru poate priva guvernele de drepturile lor de reglementare și de protejare a intereselor publice esențiale;
3. subliniază că, pentru a răspunde preocupărilor publicului, UE a înlocuit mecanismul de soluționare a litigiilor dintre investitori și stat (ISDS) cu sisteme judiciare în materie de investiții (ICS) în AII recent negociate, inclusiv cele cu Canada, Mexic, Singapore și Vietnam; ia act de faptul că acordurile includ și un mecanism de apel și dispoziții pentru tranziția de la sistemul jurisdicțional bilateral de investiții la un tribunal multilateral permanent pentru investiții (MIC); ia act de faptul că MIC este un organism permanent cu instanțe de prim grad de jurisdicție și de apel și judecători cu normă întreagă;
4. subliniază că AII și activitățile investitorilor străini trebuie să respecte standardele și angajamentele internaționale și europene privind drepturile omului, drepturile lucrătorilor și dreptul mediului; ia act de faptul că AII și ISDS ar trebui nu numai să ofere protecție investitorilor, ci și să protejeze statele și cetățenii; consideră, în acest context, că este necesar un tratat ONU privind afacerile și drepturile omului, cu caracter obligatoriu și executoriu; își reiterează apelul adresat anterior Comisiei de a propune un mandat de negociere pentru ca Uniunea să se implice în mod constructiv în procesul grupului de lucru interguvernamental deschis privind corporațiile transnaționale și alte întreprinderi în ceea ce privește drepturile omului și să susțină supremația drepturilor omului asupra intereselor comerciale;
5. subliniază că politicile comerciale și de investiții ale UE au un impact asupra societăților din țările în curs de dezvoltare; invită Comisia să respecte principiul coerenței politicilor în favoarea dezvoltării în toate acordurile sale comerciale și de investiții și să includă în toate tratatele capitole obligatorii și executorii privind comerțul și dezvoltarea durabilă, pentru a pune în aplicare convențiile și acordurile internaționale privind drepturile omului, munca decentă, egalitatea de gen și sustenabilitatea mediului;
6. regretă abuzurile ISDS, care le oferă investitorilor străini dreptul de a introduce acțiuni în justiție împotriva guvernelor, inclusiv cu privire la măsurile luate pentru a proteja sănătatea publică, mediul și interesul public, fără a exista obligația de a trece mai întâi

prin sistemul judiciar național; subliniază riscurile pe care le prezintă costurile ridicate ale cauzelor ISDS pentru finanțele publice ale țărilor în curs de dezvoltare, și care le pot împiedica să adopte acte legislative de interes public din cauza costului ridicat al procedurilor de arbitraj și a imprevizibilității rezultatului acestora; evidențiază că costurile acțiunilor în justiție în domeniul investițiilor au potențialul de a aduce într-un punct critic bugetele publice ale majorității țărilor în curs de dezvoltare;

7. reamintește că politica de investiții a UE ar trebui să promoveze investițiile care sprijină dezvoltarea durabilă, să includă obligația de diligență și să promoveze cele mai înalte standarde ale dispozițiilor în materie de mediu, muncă și drepturile omului, inclusiv atunci când cooperează cu țări terțe; invită UE să depună în continuare eforturi în vederea alinierii politicii sale de investiții la obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) ale ONU, la Pactul verde european și la Legea europeană a climei, care sunt cele mai mari provocări din agenda post-Lisabona; insistă, reamintind deficitul de investiții la nivel mondial din ce în ce mai mare, că viitorul politicii UE în materie de investiții externe trebuie să țină seama de consecințele pandemiei de COVID-19 prin punerea în aplicare a unei politici de investiții integrate, calitative și coerente pentru a promova dezvoltarea durabilă;
8. constată că țările cu venituri mici și medii se confruntă cu nevoi masive de investiții pentru finanțarea strategiilor lor de dezvoltare durabilă; subliniază că fluxurile financiare private din țările partenere vor fi esențiale pentru îndeplinirea colectivă a agendei noastre globale privind sustenabilitatea;
9. invită Comisia să încerce să ajungă la un consens ambițios în forurile internaționale și să sprijine țările cu venituri mici și medii să își extindă accesul la finanțare sustenabilă prin dezvoltarea unei strategii cuprinzătoare și prin promovarea instrumentelor financiare orientate către sustenabilitate; insistă asupra faptului că nu ar trebui să se facă investiții în activități care dăunează mediului sau încalcă drepturile omului; solicită dezvoltarea capacității în industriile energetice ecologice și folosirea liberă a tehnologiilor necesare pentru procesul de industrializare ecologică;
10. subliniază necesitatea de a spori capacitatea de producție de echipamentele medicale în țările în curs de dezvoltare și de a institui lanțuri de aprovizionare regionale;
11. subliniază că investițiile au un impact pozitiv asupra creșterii economice și a locurilor de muncă, nu numai în UE, ci și în țările în curs de dezvoltare, dar că investitorii trebuie să contribuie în mod activ la realizarea ODD ale statelor gazdă; încurajează UE să își intensifice eforturile de revizuire a tratatelor sale de investiții pentru a asigura un echilibru echitabil între drepturile și obligațiile investitorilor, inclusiv obligațiile în materie de drepturi ale omului, cu respectarea deplină a drepturilor lucrătorilor, a responsabilității sociale a întreprinderilor, a mediului și a statului de drept; încurajează UE și statele sale membre să negocieze acorduri de investiții coerente și să reducă la minimum divergențele acolo unde este posibil;
12. subliniază că investitorii ar trebui să sprijine investițiile durabile verzi (ecologice), care iau în considerare dimensiunea de gen și sunt favorabile incluziunii în statele gazdă, de exemplu prin crearea de parteneriate cu actorii locali, prin sprijinirea economiei locale prin transferuri de tehnologie, prin utilizarea forței de muncă și a producției locale, a

întreprinderilor locale, a IMM-urilor și a serviciilor publice, precum și prin schimbul de bune practici, competențe și know-how, în conformitate cu Orientările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) pentru întreprinderile multinaționale privind responsabilitatea socială a întreprinderilor;

13. subliniază necesitatea de a asigura o politică în cadrul principiilor internaționale privind diligența necesară și al viitoarei legislații europene privind diligența necesară a întreprinderilor, prin care investitorii și întreprinderile să poată fi trași la răspundere pentru încălcări grave ale drepturilor omului, ale drepturilor lucrătorilor și ale dreptului mediului; subliniază, în special, necesitatea de a desfășura un proces de diligență în materie de drepturi ale omului care să țină seama de dimensiunea de gen, în consultare cu toate părțile interesate relevante, inclusiv cu organizațiile societății civile, cu organizațiile de femei, cu sindicatele și cu reprezentanții minorităților, ai comunităților locale și ai populațiilor indigene;
14. solicită și ca politica comercială și de investiții a UE să asigure respectarea, printre altele, a obligațiilor sale de a pune în aplicare coerența politicilor în favoarea dezvoltării, Declarația ONU din 2018 privind drepturile oamenilor și ale altor persoane care lucrează în zonele rurale, Orientările voluntare ale Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) privind guvernarea responsabilă a proprietății, a terenurilor și a pădurilor și pentru asigurarea unui pescuit sustenabil la scară mică, Declarația ONU privind drepturile popoarelor indigene și principiul consimțământului liber și în cunoștință de cauză, astfel cum este prevăzut în Convenția OIM nr. 169;
15. reamintește poziția sa potrivit căreia UE și statele sale membre nu ar trebui să semneze noi tratate de protecție a investițiilor care să includă mecanismul ISDS; consideră că litigiile dintre investitori și state ar trebui să facă obiectul principiilor democratice și al statului de drept; consideră, în special, că acordurile comerciale de investiții ar trebui să impună epuizarea căilor de atac prin sistemele interne de justiție înainte ca investitorii străini să poată recurge la un tribunal de arbitraj, așa cum se întâmplă în cazul drepturilor omului; solicită sprijin din partea UE pentru a consolida sistemele juridice naționale și statul de drept prin mecanismele și asistența tehnică la nivelul UE, ceea ce ar asigura un mediu favorabil investițiilor străine, abordând, în același timp, deficiențele sistemice care au un impact negativ asupra dezvoltării durabile în țările partenere;
16. salută unele îmbunătățiri procedurale ale sistemului jurisdicțional în materie de investiții (ICS), cum ar fi numirea arbitrilor sau instituirea unui organism de apel; ia act de faptul că investitorii străini care își desfășoară activitatea în UE și investitorii cu sediul în UE care își desfășoară activitatea în afara UE ar putea totuși să eludeze sistemele juridice naționale și să introducă acțiuni în justiție în instanțele internaționale, ceea ce ar putea pune în pericol măsurile de interes public; subliniază că investițiile străine ar trebui să contribuie la reducerea decalajelor de abordare a inegalităților economice, mai degrabă decât să o agraveze în continuare;
17. recunoaște că protecția investitorilor rămâne importantă în acordurile de investiții ale UE cu țările în curs de dezvoltare și țările cel mai puțin dezvoltate, unde există riscuri mai mari pentru investitori, care necesită, prin urmare, mecanisme de protecție adecvate și echitabile; recunoaște că sistemul jurisdicțional în materie de investiții reprezintă o alternativă mai bună la ISDS; constată cu îngrijorare că, între 2013 și 2018, au existat

numeroase plângeri împotriva țărilor africane; constată că, deși investitorii europeni au inițiat cele mai multe acțiuni în justiție împotriva țărilor africane, statele africane au pierdut în mare parte în cazurile de arbitraj în materie de investiții¹;

18. reamintește că țările în curs de dezvoltare trebuie să își mențină și să își extindă spațiul politic pentru a realiza industrializarea digitală;
19. subliniază că țările în curs de dezvoltare încep industrializarea digitală cu scopul de a crea o activitate economică locală; constată că multe țări în curs de dezvoltare se află încă într-un stadiu incipient în ceea ce privește crearea unui cadru juridic pentru protecția datelor cu caracter personal și asigurarea faptului că inovarea digitală aduce beneficii lucrătorilor;
20. îndeamnă Comisia să evalueze în mod specific impactul dispozițiilor digitale din acordurile comerciale și de investiții asupra țărilor în curs de dezvoltare, cum ar fi transferurile transfrontaliere de date, interzicerea prelucrării datelor la nivel local, eliminarea taxelor vamale pentru produsele digitale, nedivulgarea codului sursă al software-ului etc., pentru a evita restricționarea strategiei lor de industrializare digitală sau a capacității lor de a distribui profiturile și de a îmbunătăți serviciile publice;
21. îndeamnă UE să colaboreze îndeaproape cu țările în curs de dezvoltare pentru a se asigura că acordurile comerciale și de investiții sprijină strategiile de industrializare digitală atât ale UE, cât și ale țărilor în curs de dezvoltare, prin promovarea ocupării forței de muncă și a economiei locale prin transferuri de tehnologie; încurajează schimbul de tehnologii sustenabile și ecologice ale UE cu țările în curs de dezvoltare, ca o modalitate de a promova creșterea durabilă și de a contribui la reducerea decalajului digital;
22. reamintește că guvernele au dreptul de a reglementa în mod preventiv, acordând prioritate sănătății publice, drepturilor lucrătorilor și mediului, în special dreptul comunităților locale la apă curată și instalații sanitare;
23. subliniază că politica de investiții a UE față de țările în curs de dezvoltare trebuie să se concentreze pe stimularea și sprijinirea fluxurilor de investiții care creează locuri de muncă și reduc sărăcia;
24. își reiterează îngrijorarea cu privire la strategiile de investiții toxice și la practica părților terțe față de UE și țările în curs de dezvoltare care subminează drepturile omului și standardele în materie de mediu, sustenabilitate și drepturile lucrătorilor în strategiile de investiții globale, atunci când elaborează acorduri de investiții cu țările în curs de dezvoltare;
25. salută propunerea Comisiei cu privire la inițiativa „Global Gateway”; subliniază că strategiile de investiții ale statelor membre și ale entităților private trebuie să se bazeze pe valori, să respecte standarde înalte privind drepturile omului și drepturile lucrătorilor și să fie pe deplin aliniate la Agenda 2030 a ONU și la ODD ale acesteia, precum și la Acordul de la Paris.

¹ Transnational Institute, „ISDS in numbers – Impacts of Investment Arbitration against African States” („ISDS în cifre – Impactul arbitrajului investițiilor împotriva statelor africane”), Amsterdam, octombrie 2019.

INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

Data adoptării	22.3.2022
Rezultatul votului final	+: 15 -: 11 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Barry Andrews, Eric Andrieu, Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Udo Bullmann, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Christian Sagartz, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo, Chrysoula Zacharopoulou, Bernhard Zimniok
Membri supleanți prezenți la votul final	Benoît Biteau, Marlene Mortler

VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

15	+
ID	Dominique Bilde
NI	Antoni Comín i Oliveres
Renew	Barry Andrews, Catherine Chabaud, Charles Goerens, Chrysoula Zacharopoulou
S&D	Eric Andrieu, Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
The Left	Miguel Urbán Crespo
Vers/ALE	Benoît Biteau, Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt

11	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
ID	Gianna Gancia, Bernhard Zimniok
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Christian Sagartz, Tomas Tobé

0	0

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri